

ZAPISNIK
sa Desete sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore,
održane 24. jula 2017. godine

Sjednica je počela u 14 sati i 15 minuta.

Sjednici je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi/ce Odbora: Mirsad Murić, mr Mihailo Anđušić, Nada Drobnjak, dr Suad Numanović i dr Nedžad Drešević.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: Zdenka Perović, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Danijela Brajković, savjetnica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: mr Dragan Pejanović, državni sekretar u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Radovan Ljumović, rukovodilac Odjeljenja za analitiku, unapređenje rada i razvoj policije u Upravi policije, Milan Tomić, v.d. direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Imajući u vidu da su u periodu od zakazivanja do održavanja sjednice Odbora pripremljeni i članovima Odbora dostavljeni:

- Izvještaj (sa predlogom zaključka) o razmatranju Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori (2016-2020) s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2017. godinu i Izvještajem o realizaciji Akcionog plana u 2016. godini,

- Izvještaj (sa predlogom zaključka) o razmatranju Strategije za integraciju lica sa invaliditetom u Crnoj Gori 2016-2020. s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2016/2017. godinu i Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2017-2021. godine s Akcionim planom za 2017. i 2018. godinu sa Dopisom NVO-a osoba sa invaliditetom, br.00-63-8/17-25, od 23. juna 2017 i

- Izvještaj o realizaciji Plana aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2017. godinu, za period januar-jul 2017. godine,

predsjednik Odbora dr Halil Duković je predložio da se dnevni red sjednice dopuni, sa čime su se saglasili članovi Odbora.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

- Usvajanje Zapisnika sa Devete sjednice Odbora, održane 11. jula 2017. godine -

1. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ NACIONALNOG MEHANIZMA ZA PREVENCIJU TORTURE ZA 2016. GODINU

- SA IZVJEŠTAJEM O USLOVIMA RADA SLUŽBENIKA OBEZBJEĐENJA I TRETMANA U ZAVODU ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA, KOJI JE SAČINIO ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE;

2. IZJAŠNJAVANJE O:

(1) IZVJEŠTAJU (SA PREDLOGOM ZAKLJUČKA) O RAZMATRANJU STRATEGIJE ZA SOCIJALNU INKLUZIJU ROMA I EGIPĆANA U CRNOJ GORI 2016-2020. S AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZA 2017. GODINU I IZVJEŠTAJEM O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA U 2016. GODINI I

(2) IZVJEŠTAJU (SA PREDLOGOM ZAKLJUČKA) O RAZMATRANJU STRATEGIJE ZA INTEGRACIJU LICA SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI 2016-2020. S AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZA 2016/2017. GODINU I STRATEGIJE ZA ZAŠTITU LICA SA INVALIDITETOM OD DISKRIMINACIJE I PROMOCIJU JEDNAKOSTI ZA PERIOD 2017-2021. GODINE S AKCIONIM PLANOM ZA 2017. I 2018. GODINU SA DOPISOM NVO-A OSOBA SA INVALIDITETOM, BR. 00-63-8/17-25 OD 23. JUNA 2017. GODINE;

3. IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PLANA AKTIVNOSTI ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA 2017. GODINU, ZA PERIOD JANUAR- JUL 2017. GODINE;

4. TEKUĆA PITANJA.

Zapisnik sa Devete sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, održane 11. jula 2017. godine usvojen je jednoglasno, bez primjedbi.

Prije razmatranja tačaka utvrđenih Dnevnim redom sjednice, predsjednik Odbora dr Halil Duković je upoznao učesnike sjednice sa Dopisom doskorašnjeg direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija Miljana Perovića koji je zahvalio Odboru na saradnji, korektnom i profesionalnom odnosu, uz pohvalu za multisektorski pristup u rješavanju problema čime je dat puni doprinos u poboljšanju položaja i dostizanju standarda u poštovanju prava lica lišenih slobode u Crnoj Gori.

Takođe, predsjednik Odbora je saopštio da je zamoljen od Sekretarijata Odbora da upozna članove da je stručna služba Odbora oslabljena odlaskom obučene saradnice koja je promijenila radno mjesto i počela da radi u drugom Odboru, tako da Sekretarijat ovog Odbora ima najmanji broj službenika. Imajući u vidu metodologiju rada i obim posla Odbora za ljudska prava i slobode to bi moglo uticati i na kvalitet rada. Ocijenio je da je veoma teško raditi sa tako malim brojem službenika i izrazio uvjerenje da će problem biti uskoro riješen. Najavio je da će razgovarati sa generalnim sekretarom Skupštine kako bi se sagledalo zašto obučeni službenici prelaze u druge odbore, jer se s tim problemom Odbor konstantno suočava.

PRVA TAČKA- GODIŠNJI IZVJEŠTAJ NACIONALNOG MEHANIZMA ZA PREVENCIJU TORTURE ZA 2016. GODINU

- SA IZVJEŠTAJEM O USLOVIMA RADA SLUŽBENIKA OBEZBJEĐENJA I TRETMANA U ZAVODU ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA, koji je sačinio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore

Uvodno obrazloženje o Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu podnijela je Zdenka Perović, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Ona je saopštila da se Izvještaj temelji na informacijama dobijenim u razgovorima sa upravom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, organizacionih jedinica Uprave policije i javnih ustanova koje je obišao NPM tim, zatečenom stanju prilikom obilaska prostorija, razgovoru sa zatečenim licima- zatvorenima, službenicima, pacijentima i korisnicima, kao i uvidu u dokumentaciju i dostavljene podatke. U radu je primijenjena unaprijeđena metodologija rada koja se realizuje po sistemu podijeljenih uloga za sve članove NPM tima, a kontrolne liste su revidirane i unaprijeđene sa pripremljenim upitnicima.

Prema godišnjem planu, u 2016. godini NPM je obavio 23 obilaska, od čega pet redovnih i 18 kontrolnih i svi, osim jednog bili su nenajavljeni. Redovnim obilascima obuhvaćeni su: centri bezbjednosti u Podgorici i Nikšiću, Odjeljenje bezbjednosti u Plužinama, Zdravstvena služba ZIKS-a i Zatvoreno odjeljenje Kazneno popravnog doma. Kontrolnim obilascima obuhvaćeni su centri bezbjednosti u Beranama, Bijelom Polju, Baru, Budvi, Herceg Novom, Pljevljima i odjeljenja bezbjednosti u Kolašinu, Mojkovcu, Plavu, Rožajama, Cetinju, Danilovgradu, Ulcinju, Kotoru, Tivtu i Žabljaku, kao i javne ustanove Dom za stare "Bijelo Polje" i Specijalna bolnica za psihijatriju u Kotoru.

Zaštitnik je u 2016. godini obavio i dva tematska obilaska Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i analizirao dostupnost sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite licima lišenim slobode i penološki tretman zatvorenika, što predstavlja novinu u odnosu na dosadašnji rad NPM-a. Povod za tematske obilaske je veliki broj pritužbi podnesenih od lica lišenih slobode u tekućoj i prethodnim godinama,

ukazivanje nevladinog sektora i pisanje medija. Takođe, povod za istraživanje, analizu i ocjenu tretmana su pritužbe na status u izdržavanju kazne, na reklasifikaciju, disciplinske postupke, uslovni otpust, postupanje po različitim vrstama molbi, kao i veliki broj povratnika u ZIKS-u.

Osnovni cilj tematske posjete ZIKS-u bio je da se utvrdi period čekanja na pojedine zdravstvene specijalističke preglede koji se obavljaju van ZIKS-a i da se utvrdi da li se zatvorenici u pogledu dostupnosti dijagnostičkih, terapijskih, rehabilitacijskih usluga i pregleda kod ljekara specijalista tretiraju kao i ostali građani. Izvršen je uvid u listu sprovođenja i sprovedničku svesku koja predstavlja zbirni prikaz sprovođenja po danima i imenima lica koja su sprovedena tokom 2016.

U odnosu na dostupnost zdravstvene zaštite NPM je ocijenio da pritužbe uglavnom nijesu utemeljene i da je licima lišenim slobode dostupna zdravstvena zaštita na jednakom nivou kao i svim građanima Crne Gore. Radi daljeg unapređenja stanja, Zaštitnik je ZIKS-u uputio četiri preporuke:

- da se razmotri mogućnost upućivanja pacijenata na specijalističke konsultativne preglede u obližnje zdravstvene ustanove primarnog i sekundarnog nivoa za one dijagnostičke kategorije sa duže liste čekanja koje se mogu uspješno riješiti na ovim nivoima zdravstvene zaštite (Dom zdravlja Danilovgrad i Podgorica ili Opšta bolnica Nikšić);

- da se razmotri mogućnost angažmana specijaliste fizikalne terapije kao spoljnog saradnika, koji bi periodično obavljao preglede u okviru ZIKS-a, imajući u vidu povećanu potrebu za ovom vrstom specijalističke usluge i činjenice da za ovu vrstu pregleda nije potrebna dodatna dijagnostička oprema;

- da se popune upražnjena sistematizovana radna mjesta u okviru Sprovedničke službe, u cilju optimalnog funkcionisanja i servisiranja potreba zdravstvene službe i ostalih službi, i

- da Sprovednička služba ZIKS-a ažurno vodi dokumentaciju koja se odnosi na sprovođenje pritvorenih i zatvorenih lica.

Nakon tematske posjete Zatvorenom odjeljenju Kazneno-popravnog doma Zaštitnik je ocijenio da praksa individualnog tretmana zatvorenika nije zadovoljavajuća, što je razlog za zabrinutost i povod da se preduzmu mjere za unapređenje stanja. Tretman zatvorenika je sagledan sa više aspekata koji podrazumijevaju sprovođenje postupaka procjene ličnosti zatvorenika, individualnog tretmana zatvorenika, specijalnih programa za zatvorenike, komunikaciju zatvorenika sa vaspitačem i aktivnosti vaspitača, tretman zatvorenika starije životne dobi i tretman maloljetnika. S tim u vezi, Zaštitnik je preporučio Ministarstvu pravde da obezbijedi uslove za izvršavanje vaspitne mjere "upućivanje u ustanovu zavodskog tipa".

Takođe, Zaštitnik je preporučio Ministarstvu pravde – Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija da se:

- za maloljetnike koji izdržavaju kaznu zatvora obezbijede prostorije koje će biti fizički odvojene od prostorija u kojima borave punoljetni zatvorenici;

- za svakog zatvorenika pripremi individualni plan i program tretmana i da se kvalitetno sprovede;

- u radu sa osuđenim maloljetnicima primjenjuju utvrđeni standardi - primjena posebnog oblika tretmana i nastavak školovanja;

- definišu i sprovede posebne mjere tretmana za povratnike;

- organizuju različite oblike stručnog osposobljavanja zatvorenika, kroz rad i učenje;

- prevaspitni kolektivi ujednače po broju;

- u paviljonima obezbijede nedostajuće prostorije za nesmetan rad realizatora tretmana sa zatvoreniciima;

- u skladu sa penološkim standardima stvore uslovi da realizator tretmana radi sa prevaspitnom grupom koja ima najviše 30 zatvorenika;

- realizatorima tretmana obezbijedi podrška u izvršavanju administrativnih poslova, kako bi mogli da se posvete stručnom prevaspitnom radu;

- organizuje slobodno vrijeme zatvorenika kroz smislene sportske, edukativne i kulturne aktivnosti, i

- Sektor za tretman uspostavi kontinuiranu saradnju sa institucijama bitnim za pružanje postpenalne pomoći - Zavod za zapošljavanje i Centar za socijalni rad.

NPM je ocijenio da su uslovi u Centru bezbjednosti Podgorica generalno dobri, ali je u kancelarijama inspektora primijećen veliki broj nestandardnih i neoznačenih predmeta koji mogu biti upotrebljeni za nezakonito postupanje prema licima lišenim slobode. Stoga je Zaštitnik, između ostalog, preporučio Upravi policije- CB Podgorica da ukloni te predmete iz kancelarija u kojima se vrši

saslušanje i da obezbijedi čuvanje oduzetih predmeta u posebnoj, zaključanoj prostoriji, prema važećem Pravilniku.

Zamjenica Zaštitnika je podsjetila da su od šest datih preporuka iz Izvještaja za 2015. godinu dvije ispunjene, dvije djelimično, dok dvije još nisu realizovane. Jedna od njih je bila da se obezbijedi obrok „nešto jače od sendviča“ za lica lišena slobode koja su zadržana duže od 24 sata, što nije realizovao nijedan centar i odjeljenje bezbjednosti. NPM je konstatovao da su pojedini centri i odjeljenja bezbjednosti ispunili određeni broj preporuka datih prethodnih godina. Redovnim i kontrolnim obilascima je utvrđeno da su prostorije za zadržavanje u centrima bezbjednosti u Nikšiću, Bijelom Polju, Beranama i Odjeljenju bezbjednosti u Danilovgradu upodobljene standardima CPT-a u pogledu površine i dimenzija, dok preostalih 11 odjeljenja bezbjednosti još uvijek nije upodobljeno standardima CPT-a. Tim povodom, zamjenica Zaštitnika je podsjetila da je Zaštitnik u decembru 2016. podnio Inicijativu Ministarstvu unutrašnjih poslova za izmjenu člana 2 Pravilnika o uslovima koje moraju da ispunjavaju policijske prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode po kojoj Ministarstvo još nije postupilo. Prethodno su izmjenom ovog člana Pravilnika mjere propisane za prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode upodobljene stanju na terenu, što nije dobra praksa.

Kontrolnim obilaskom Doma starih u Bijelom Polju u novembru 2016. godine utvrđeno je da dvije preporuke za unapređenje uslova boravka starih lica (da se obezbijede uslovi za smještaj pokretnih osoba sa demencijom i da se postave nadstrešnice za zaštitu od sunca i atmosferskih padavina u dvorištu) nijesu realizovane. Međutim, korisnici su pohvalili profesionalan i krajnje human i posvećen odnos osoblja prema njima, ali su se požalili na loše grijanje koje je slabo i nije cjelodnevno, na šta je i NPM ukazao rukovodstvu Doma.

Kontrolnom posjetom Specijalnoj bolnici za psihijatriju u Kotoru u decembru 2016. godine konstatovano je da su ispunjene sledeće preporuke: obezbijeđeni su adekvatni higijenski uslovi u sobama- izolacija od vlage; na akutnom muškom i akutnom ženskom odjeljenju obezbijeđena je privatnost u sanitarnim čvorovima; obezbijeđena je dovoljna količina dušeka, ćebadi i posteljine i nedostajuća garderoba na akutnom muškom i ženskom odjeljenju. Djelimično su ispunjene preporuke koje su se odnosile na neadekvatne higijenske uslove u sanitarnim čvorovima, jer su na akutnom muškom odjeljenju VII ugrađena eloksirana vrata na WC-u, a u toku je bilo postavljanje nove keramike u tom mokrom čvoru. Takođe, djelimično je obezbijeđena zamjena dotrajale stolarije i to na akutnom muškom odjeljenju. Utvrđeno je da nijesu ispunjene sledeće preporuke: da se obezbijedi posebna prostorija za fiksaciju pacijenata u Odjeljenju za liječenje od alkoholizma; da se na Odjeljenju za liječenje od psihoaktivnih supstanci obezbijedi dovoljan broj traka za detekciju psihoaktivnih supstanci; da se na akutnom muškom, ženskom i sudskom odjeljenju u sanitarnim čvorovima unaprijede higijenski uslovi i zamijene dotrajale sanitarije i da se na hroničnom muškom zatvorenom odjeljenju obezbijedi grijanje u sobama. Takođe, podsjetila je da preporuke iz prethodnih izvještaja Zaštitnika koje su se odnosile na procjenu opravdanosti prekomjerno dugog boravka pacijenata na socio-rehabilitacionom odjeljenju i na izmještanje sudskog odjeljenja još uvijek nijesu ispunjene.

Savjetnica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Danijela Brajković je predstavila Izvještaj o uslovima rada službenika obezbijeđenja i tretmana u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Povod za izradu Izvještaja bio je veći broj pritužbi službenika Sektora obezbijeđenja i Sektora za tretman u kojima su se žalili na uslove rada i negodovali da su zapostavljeni i nejednako tretirani u odnosu na druge srodne službe. NPM tim je u periodu od jula do novembra 2016. godine obavio nekoliko obilazaka Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija tokom kojih su sagledani materijalni uslovi u kojima rade službenici, obavljani razgovori sa njima i urađena analiza zatečenog stanja. Opšti je utisak da se s vremena na vrijeme, kod zaposlenih službenika u ova dva sektora stiče utisak nezadovoljstva, apatije i pesimizma. Očigledan je sindrom sagorijevanja, kao i nedostatak inicijative i entuzijazma. U Sektoru obezbijeđenja značajan je broj nezadovoljnih službenika koji prilično dugo rade, a smjene su im na 12 časova. Žalili su se na nemogućnost korišćenja pauze, a zaposleni u osmatračnicama rade u veoma lošim materijalnim uslovima i ne mogu da zadovolje osnovne fiziološke potrebe. Službenici Sektora za tretman su ukazali da u nekim paviljonima i dalje ne postoje posebne prostorije u kojima treba da obavljaju tretmanske razgovore sa zatvorenicima, procjenu rizika i profilisanje. Ukazali su na loše uslove u kancelarijama u kojima rade i zastarjelu opremu. Takođe, istakli su nedovoljan broj obuka koje su veoma važne u ovom specifičnom poslu. Ocijenjeno je da se ne može očekivati zdrav i human zatvorski sistem ukoliko službenici obezbijeđenja i tretmana nemaju zadovoljavajuće i adekvatne uslove rada.

U raspravi su učestvovali: Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“, mr Dragan Pejanović, državni sekretar u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Milan Tomić, v.d. direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, dr Halil Duković, predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode i Zdenka Perović, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Učesnici sjednice bili su jedinstveni u ocjeni da je u proteklom periodu, zajedničkim djelovanjem nadležnih organa, kroz partnerski odnos, postignut značajan napredak u oblasti ljudskih prava lica lišenih slobode. Konstatovano je da se u kontinuitetu ulažu napori na ispunjenju preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, CPT-a i nevladinog sektora.

Koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“ Milan Radović smatra da se slučajevi zlostavljanja i torture koje je u prethodnom periodu utvrdila i institucija Zaštitnika u postupanju tužilaštva i sudstva veoma sporo procesuiraju. Zbog toga se, po njegovom mišljenju, može govoriti o nekažnjivosti za torturu, što utiče da se tortura i kasnije događa. Saopštio je da su u kontinuitetu ukazivali da uslovi u kojima rade službenici ZIKS-a nijesu adekvatni, jer im u početku nije bio regulisan radni odnos, bili su angažovani po ugovoru o djelu, što je uticalo na njihov odnos prema licima lišenim slobode. Ukazao je na nedovoljan broj službenika obezbjeđenja zbog čega bi država trebalo da planira određena sredstva za zapošljavanje novih službenika u tom sektoru i za unapređenje njihovog položaja.

Državni sekretar u Ministarstvu unutrašnjih poslova mr Dragan Pejanović je ocijenio da nema demokratske države ukoliko se ne obezbijedi zaštita ljudskih prava i sloboda. Analizom ovog Izvještaja i aktivnosti koje se preduzimaju u okviru pregovaračkih poglavlja jasno se može konstatovati da postoji vidan napredak u ovoj oblasti u Crnoj Gori. Navodeći da se za implementaciju nekih preporuka moraju stvoriti određene pretpostavke, smatra da preporuke koje zahtijevaju manja novčana ulaganja, kao što su one koje se tiču obezbjeđivanja adekvatne rezolucije video kamera, postavljanja sijalica u svim prostorijama, uklanjanja neobilježenih predmeta iz prostorija za saslušanje treba što prije realizovati. Takođe, treba stvarati finansijske pretpostavke za implementaciju zahtjevnijih preporuka. Povodom preporuka koje se tiču dimenzija prostorija za zadržavanje lica lišenih slobode, saopštio je da u tri organizacione jedinice moraju obezbijediti izgradnju novih prostorija, na sveobuhvatan način i u skladu sa planskom dokumentacijom. Nastojace da odmah započnu realizaciju preporuke koja se odnosi na izmjenu pomenutog Pravilnika radi usaglašavanja sa standardima CPT-a. Uvjeren je da će u narednom periodu biti unaprijeđeni uslovi u prostorijama za zadržavanje pritvorenih lica.

V. d. direktora ZIKS-a Milan Tomić je saopštio da sljedeće godine planiraju povećanje broja službenika obezbjeđenja za 30 lica, dok su u toku oglasi za pojedina radna mjesta u službi tretmana i drugim službama ZIKS-a. U vezi sa osmatračnicama, on je informisao da je završen tender i očekuje da će narednih dana u sedam osmatračnica u Podgorici i dvije u Bijelom Polju, biti ispunjeni svi neophodni uslovi, a u toku je i tender za nabavku uniformi, kao i tender za oružje i municiju. Takođe, on očekuje da će od 1. septembra 2017. godine maloljetnički zatvor sa svim pratećim sadržajima, u potpunosti biti izdvojen završetkom izgradnje objekta, koji je ZIKS finansirao uglavnom od sopstvenih sredstava. U planu su kapitalni projekti: novi Zatvor u Bijelom Polju, nova prijavnica ZIKS-a i bolnica u okviru ZIKS-a. Iako je riječ o starim objektima ZIKS-a, konstantno rade na unapređenju prostorija i njihove opremljenosti. U zatvorima je smanjena prenaseljenost i obezbijeđen odgovarajući prostor zatvorenima, a nastoje adekvatno da uredi i prostor za zaposlene. U decembru 2016. godine ZIKS je dobio rješenje o ispunjenosti uslova u pogledu prostora, kadra i opreme za pružanje zdravstvene zaštite iz oblasti opšte medicine i stomatološke zdravstvene zaštite. Registrovane su opšta ambulanta u Kazneno-popravnim domu i Zatvoru u Bijelom Polju, kao i stomatološka ambulanta. Donijeto je Uputstvo o zdravstvenoj zaštiti zatvorenih i pritvorenih lica, a precizno je utvrđen način korišćenja fiksacije zatvorenika, za šta su službenici pohađali obuke. Tomić je naglasio da su Strategijom za izvršenje krivičnih sankcija za period 2017 - 2021. godine definisane aktivnosti za realizaciju određenih problema. Podsjetio je na ciljeve definisane Strategijom koji podrazumijevaju jačanje prevencije i zaštite od zlostavljanja i poštovanje ljudskih prava, jačanje institucionalnih kapaciteta ZIKS-a i potreba za preduzimanjem mjera tretmana i resocijalizacije za pritvorena lica i osuđenike, jačanje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu i jačanje kampanja za podizanje svijesti profesionalnog i javnog mnjenja u izvršenju krivičnih sankcija. Donijet je Akcioni plan za sprovođenje Strategije sa preciznim indikatorima i rokovima. Zaključio je da će ZIKS i u narednom periodu biti otvoren za saradnju, jer svima je zajednički cilj da se iz godine u godinu napreduje i da se zadovolje standardi u ovoj oblasti.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je istakao da je vidljiv napredak u ovoj oblasti i ohrabruje podatak da nijedno pritvoreno lice nije imalo primjedbi na rad službenika policije. S obzirom da je veliki broj povratnika u zatvorima, više napora treba uložiti u individualne programe za svakog zatvorenika, na šta je ukazala i institucija Zaštitnika. Zabrinjava što kod zaposlenih u ZIKS-u, kao lica koja se bave veoma odgovornim poslom, vlada apatija, ali se nada da će u narednom periodu biti poboljšani uslovi njihovog rada. U praksi, javnost mnogo češće reaguje povodom mogućeg kršenja prava zatvorenika, dok se rijetko od strane medija i nevladinih organizacija ukazuje na loš položaj zaposlenih u ZIKS-u. „Torturom“ smatra i zadržavanje lica lišenog slobode u neadekvatnoj prostoriji, iako se službenici prema njemu korektno odnose. Veliki je broj starih objekata koje je nemoguće upodobiti standardima. Nije neophodno da svaka opština ima prostorije u skladu sa standardima, jer je Crna Gora prostorno mala, pa se lica lišena slobode mogu smjestiti i u najbliži centar bezbjednosti u susjednoj opštini koji je upodobljen standardima. Zaključio je da bi prilikom donošenja budžeta za narednu godinu trebalo obezbijediti dovoljna sredstva za realizaciju finansijski zahtjevnijih preporuka.

Zamjenica Zaštitnika Zdenka Perović je zahvalila predstavnicima institucija na izraženoj spremnosti za prihvatanje nalaza i preporuka Zaštitnika koji je nastojao da bude objektivan u radu i da ukaže na stvari koje se bez većih ulaganja i dugog čekanja mogu realizovati. U vezi sa obukama službenika ZIKS-a o korišćenju fiksacije za lica lišena slobode, skrenula je pažnju da je utvrđeno da je u septembru 2015. jedno lice bilo vezano 19 dana, a u aprilu iste godine, shodno podacima iz Izvještaja ZIKS-a, cijela zdravstvena služba je pohađala obuku o humanom vezivanju. Sugerisala je da se ubuduće više pažnje posveti kvalitetu obuka i odabiru predavača, kao i da se izvrši evaluacija obuka kako bi bile efektivne. Naglasila je da su ostvarili odličnu saradnju sa Zavodom za izvršenje krivičnih sankcija, čemu svjedoči i činjenica da je tokom 2016. godine u 70% pritužbi koje su se ticale prava lica lišenih slobode, povreda otklonjena tokom trajanja postupka, što ih raduje, jer ukazuje da sistem funkcioniše. Izrazila je nadu da će u narednom Izvještaju biti konstatovan svaki ostvareni napredak u ovoj oblasti.

Odbor je jednoglasno (sa šest glasova „za“) podržao Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu.

Nakon rasprave, Odbor je na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnio Skupštini

I Z V J E Š T A J
O RAZMATRANJU GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA NACIONALNOG MEHANIZMA ZA
PREVENCIJU TORTURE ZA 2016. GODINU,
koji je Skupštini Crne Gore podnio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore

Odbor za ljudska prava i slobode na Desetoj sjednici, održanoj 24. jula 2017. godine, kao nadležni odbor, razmotrio je Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu, koji je u skladu sa članom 48 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 42/11 i 32/14) i Zakonom o potvrđivanju Opcionog protokola uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka („Službeni list Crne Gore“- Međunarodni ugovori, broj 9/08) Skupštini Crne Gore podnio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Nakon razmatranja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu i veoma sadržajne rasprave Odbor je **jednoglasno** (sa šest glasova „za“) **podržao** Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu i odlučio da predloži Skupštini da, saglasno članu 162 stav 2 Poslovnika Skupštine, donese sledeći

ZAKLJUČAK:

1. Prihvata se Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu.
2. Skupština Crne Gore podržava preporuke Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore upućene nadležnim državnim organima: Ministarstvu pravde, Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija,

Upravi policije, Centru bezbjednosti Podgorica, Centru bezbjednosti Nikšić i Odjeljenju bezbjednosti Plužine, JU Specijalna bolnica za psihijatriju „Dobrota“ u Kotoru i Domu za stare „Bijelo Polje“, kao i prikazivanje u kom stepenu su ispoštovane preporuke Zaštitnika sadržane u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu, ali i prethodnim godinama.

3. Skupština pozdravlja sveobuhvatan metodološki princip u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu koji se temelji na informacijama dobijenim u razgovorima sa upravom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, organizacionih jedinica Uprave policije i javnih ustanova koje je obišao NPM tim, zatečenom stanju prilikom obilaska prostorija, razgovoru sa zatečenim licima- zatvorenicima, službenicima, pacijentima i korisnicima, kao i uvidu u dokumentaciju i dostavljene podatke i činjenicu da je u radu primijenjena unaprijeđena metodologija rada koja se realizuje po sistemu podijeljenih uloga za sve članove NPM tima, kao i revidiranje kontrolnih lista i njihovo unapređenje sa pripremljenim opitnicima.
4. Prema godišnjem planu, u 2016. godini NPM je obavio 23 obilaska, od čega pet redovnih i 18 kontrolnih i svi, osim jednog bili su nenajavljeni. Redovnim obilascima obuhvaćeni su: centri bezbjednosti u Podgorici i Nikšiću, Odjeljenje bezbjednosti u Plužinama, Zdravstvena služba ZIKS-a i Zatvoreno odjeljenje Kazneno popravno doma. Kontrolnim obilascima obuhvaćeni su centri bezbjednosti u Beranama, Bijelom Polju, Baru, Budvi, Herceg Novom, Pljevljima i odjeljenja bezbjednosti u Kolašinu, Mojkovcu, Plavu, Rožajama, Cetinju, Danilovgradu, Ulcinju, Kotoru, Tivtu i Žabljaku, kao i javne ustanove Dom za stare “Bijelo Polje” i Specijalna bolnica za psihijatriju u Kotoru.
5. Skupština Crne Gore izražava zadovoljstvo saradnjom i partnerskim odnosom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i nadležnih institucija u oblasti zaštite prava lica lišenih slobode, čemu svjedoči i činjenica da je tokom 2016. godine u 70% pritužbi upućenih Zaštitniku koje su se ticale prava lica lišenih slobode povreda otklonjena tokom trajanja postupka, što ukazuje da sistem funkcioniše. Koordinirane i kontinuirane aktivnosti nadležnih organa kroz partnerski odnos u ovoj oblasti doprinose poboljšanju položaja lica lišenih slobode i ostvarenom napretku koji je vidljiv, i konstatuje se da se u kontinuitetu ulažu naponi na ispunjenju preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, CPT-a i nevladinog sektora, a zajednički cilj je da se iz godine u godinu još više napreduje i da se u potpunosti zadovolje standardi u ovoj oblasti.
6. Skupština pozdravlja izradu Izvještaja o uslovima rada službenika obezbjeđenja i tretmana u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija od strane NPM-a zbog većeg broja pritužbi službenika Sektora obezbjeđenja i Sektora za tretman u kojima su se žalili na uslove rada i negodovali da su zapostavljeni i nejednako tretirani u odnosu na druge srodne službe, a zbog čega su se pritužbama obraćali Ministarstvu pravde kao nadležnom upravnom organu, pored drugog i u vezi loših uslova rada, a zbog čega je stanje nezadovoljstva kulminiralo štrajkom kako bi skrenuli pažnju na svoj nepovoljan položaj i pokušali da izdejtstvuju poboljšanja u dijalogu sa nadležnima. S tim u vezi su definisali zahtjeve, ukazujući da je u Sektoru obezbjeđenja značajan broj nezadovoljnih službenika koji prilično dugo rade, a smjene su im na 12 časova, na nemogućnost korišćenja pauze, a zaposleni u osmatračnicama rade u veoma lošim materijalnim uslovima i ne mogu da zadovolje osnovne fiziološke potrebe. Službenici Sektora za tretman su ukazali da u nekim paviljonima i dalje ne postoje posebne prostorije u kojima treba da obavljaju tretmanske razgovore sa zatvorenicima, procjenu rizika i profilisanje. Ukazali su na loše uslove u kancelarijama u kojima rade i zastarjelu opremu. Takođe, istakli su nedovoljan broj obuka koje su veoma važne u ovom specifičnom poslu, u vezi sa čim je NPM, u postupku istraživanja, obavio razgovore sa predstavnicima Uprave ZIKS-a i zatražio informacije, obišao sve prostorije u kojima službenici obezbjeđenja i sektora za tretman obavljaju radne zadatke, obavio razgovore sa zatečenim službenim licima, prikupio podatke o brojnom stanju, sagledao materijalne i druge uslove, opremljenost, naoružanje, uniforme i sačinio foto elaborat, a tokom posjeta razgovarano je sa oko 80 službenika, zatečenim na radnim mjestima iz čega je, sagledavajući opštu situaciju

kod zaposlenih službenika u ova dva sektora, zaključeno da je opravdan utisak nezadovoljstva, apatije i pesimizma, da je očigledan sindrom sagorijevanja, kao i nedostatak inicijative i entuzijazma. A takodje da nedostaju osnovni uslovi za human boravak službenika obezbjeđenja u radnom prostoru.

Zbog svega navedenog Skupština smatra da se ne može očekivati zdrav i human zatvorski sistem ukoliko službenici obezbjeđenja i tretmana nemaju zadovoljavajuće i adekvatne uslove rada.

Skupština izražava zabrinutost što kod zaposlenih u ZIKS-u vlada apatija, smatrajući da, u praksi, javnost mnogo češće reaguje povodom mogućeg kršenja prava zatvorenika, dok se rijetko ukazuje na loš položaj zaposlenih u ZIKS-u, ali se nada da će u narednom periodu biti poboljšani uslovi njihovog rada, a naročito što su predstavnici ZIKS-a obavijestili Skupštinu da, u cilju rješavanja ovog problema, sledeće godine planiraju povećanje broja službenika obezbjeđenja za 30 lica, dok su u toku oglasi za pojedina radna mjesta u službi tretmana i drugim službama ZIKS-a, a u vezi sa osmatračnicama informisali su da je završen tender i da se očekuje da će narednih dana u sedam osmatračnica u Podgorici i dvije u Bijelom Polju biti ispunjeni svi neophodni uslovi, kao i da je u toku tender za nabavku uniformi.

7. Imajući u vidu ocjene iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2016. godinu da „Zatvorska zdravstvena služba i dalje nema dovoljno zaposlenih i generalno gledano, kvalitet joj je loš, većina pritužbi koje predaju pritvorena lica odnose se na tu oblast“, NPM je obavio dva tematska obilaska ZIKS-a i analizirao dostupnost sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite licima lišenim slobode i penološki tretman zatvorenika, što predstavlja novinu u odnosu na dosadašnji rad NPM-a, a osnovni cilj tematske posjete ZIKS-u bio je da se utvrdi period čekanja na pojedine zdravstvene specijalističke preglede koji se obavljaju van ZIKS-a i da se utvrdi da li se zatvorenici u pogledu dostupnosti dijagnostičkih, terapijskih, rehabilitacijskih usluga i pregleda kod ljekara specijalista tretiraju kao i ostali građani. Izvršen je uvid u listu sprovođenja i sprovodničku svesku koja predstavlja zbirni prikaz sprovođenja po danima i imenima lica koja su sprovedena tokom 2016. i, u odnosu na dostupnost zdravstvene zaštite NPM je ocijenio da pritužbe uglavnom nijesu utemeljene i da je licima lišenim slobode dostupna zdravstvena zaštita na jednakom nivou kao i svim građanima Crne Gore.

A povodom četiri preporuke Zaštitnika ZIKS-u radi daljeg unapređenja stanja:

- da se razmotri mogućnost upućivanja pacijenata na specijalističke preglede u obližnje zdravstvene ustanove primarnog i sekundarnog nivoa za dijagnostičke kategorije sa duže liste čekanja;
- da se razmotri mogućnost angažmana specijaliste fizikalne terapije kao spoljnog saradnika koji bi periodično obavljao preglede u ZIKS-u;
- da se popune upražnjena sistematizovana radna mjesta u Sprovodničkoj službi i
- da ova služba ažurno vodi dokumentaciju koja se odnosi na sprovođenje pritvorenih i zatvorenih lica,

predstavnici ZIKS-a su obavijestili Skupštinu da je u decembru 2016. godine ZIKS dobio rješenje o ispunjenosti uslova u pogledu prostora, kadra i opreme za pružanje zdravstvene zaštite iz oblasti opšte medicine i stomatološke zdravstvene zaštite i donijeto je Uputstvo o zdravstvenoj zaštiti zatvorenih i pritvorenih lica, kao i precizno utvrđen način korišćenja fiksacije zatvorenika. S tim u vezi, naglašeno je da su Strategijom za izvršenje krivičnih sankcija za period 2017-2021. definisane aktivnosti za realizaciju određenih problema, a Skupština zaključuje da će ZIKS i u narednom periodu biti otvoren za saradnju.

8. Nakon tematske posjete Zatvorenom odjeljenju Kazneno-popravnog doma Zaštitnik je preporučio Ministarstvu pravde da obezbijedi uslove za izvršavanje vaspitne mjere “upućivanje u ustanovu zavodskog tipa”. Tim povodom Skupština pozdravlja informaciju predstavnika ZIKS-a da se očekuje da će od 1. septembra 2017. maloljetnički zatvor sa svim pratećim sadržajima u potpunosti biti izdvojen završetkom izgradnje objekta koji je ZIKS finansirao uglavnom od sopstvenih sredstava. Takodje i rješavanje dugogodišnjeg problema koji se tiče smanjenja prenaseljenosti i obezbjeđenja odgovarajućeg prostora zatvorenima, kao i nastojanja da adekvatno urede i prostor za zaposlene.

9. Skupština Crne Gore pohvaljuje aktivnosti Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije preduzete na poboljšanju uslova u prostorijama policije za zadržavanje lica lišenih slobode što je rezultiralo vidljivim napretkom.
Takođe, Skupština konstatuje da je Zaštitnik redovnim i kontrolnim posjetama utvrdio da su prostorije za zadržavanje upodobljene standardima CPT u pogledu površine i dimenzija u centrima bezbjednosti: Nikšić, Bijelo Polje, Berane i Odjeljenju bezbjednosti Danilovgrad, dok u centrima bezbjednosti: Bar, Budva, Pljevlja i Herceg Novi i ostalih 11 odjeljenja bezbjednosti prostorije za zadržavanje još uvijek nijesu upodobljene standardima CPT-a.
10. Skupština očekuje da će Ministarstvo unutrašnjih poslova- Uprava policije, u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima, intenzivirati aktivnosti na realizaciji date preporuke Zaštitnika. Imajući u vidu da se u tri organizacione jedinice mora obezbijediti izgradnja novih prostorija, Skupština preporučuje da se kao prelazno i privremeno rješenje razmotri mogućnost da se lica lišena slobode smještaju u najbliži centar bezbjednosti u susjednoj opštini koji je upodobljen standardima, jer je ocijenjeno da nije neophodno da svaka opština ima prostorije u skladu sa standardima, jer je Crna Gora prostorno mala, pa se lica lišena slobode mogu smjestiti i u najbliži centar bezbjednosti u susjednoj opštini koji je upodobljen standardima, u protivnom „torturom“ se može smatrati i zadržavanje lica lišenog slobode u neadekvatnoj prostoriji, iako se službenici prema njemu korektno odnose.
11. S obzirom da već duže vrijeme nije ispunjena preporuka Zaštitnika da se Pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode („Službeni list CG”, broj 52/2012) upodobi sa standardima CPT-a, zbog čega je Zaštitnik u decembru 2016. godine podnio Inicijativu Ministarstvu unutrašnjih poslova, Skupština preporučuje Ministarstvu unutrašnjih poslova da sa dužnom pažnjom razmotri ovu Inicijativu i postupi po preporuci Zaštitnika, za šta je od predstavnika MUP-a izražena spremnost da se odmah započne sa realizacijom preporuke.
12. Skupština smatra da preporuke koje zahtijevaju manja novčana ulaganja, kao što su one koje se tiču obezbjeđivanja adekvatne rezolucije video kamera, postavljanja sijalica u svim prostorijama, uklanjanja neobilježenih predmeta iz prostorija za saslušanje treba što prije realizovati. Skupština zaključuje da bi prilikom donošenja budžeta za narednu godinu trebalo obezbijediti dovoljna sredstva za realizaciju finansijski zahtjevnijih preporuka.
13. Kontrolnim obilascima policijskih prostorija utvrđeno je da su uslovi generalno dobri, ali je u kancelarijama primijećen veliki broj nestandardnih i neoznačenih predmeta koji mogu biti upotrebljeni za nezakonito postupanje prema licima lišenim slobode. Stoga je Zaštitnik preporučio Upravi policije - CB Podgorica da ukloni te predmete iz kancelarija u kojima se vrši saslušanje i da obezbijedi čuvanje oduzetih predmeta u posebnoj, zaključanoj prostoriji. Obaviještena da su od šest datih preporuka iz Izvještaja za 2015. godinu dvije ispunjene, dvije djelimično, dok dvije još nijesu realizovane, a jedna od njih je bila da se obezbijedi obrok „nešto jače od sendviča“ za lica lišena slobode koja su zadržana duže od 24 sata, što nije realizovao nijedan centar i odjeljenje bezbjednosti, Skupština ocjenjuje neophodnim iznalaženje načina za ispunjenje istih.
14. Kontrolnim obilaskom Doma starih u Bijelom Polju utvrđeno je da dvije preporuke za unapređenje uslova boravka starih lica nijesu realizovane, ali su korisnici pohvalili odnos službenika prema njima, a kontrolnom posjetom Specijalnoj bolnici za psihijatriju u Dobroti utvrđeno je da pored određenih preporuka koje su realizovane ili djelimično realizovane, preporuke koje su se odnosile na procjenu opravdanosti prekomjerno dugog boravka pacijenata na socio-rehabilitacionom odjeljenju i na izmještanje sudskog odjeljenja još nijesu ispunjene.

15. Skupština ističe da je vidljiv napredak u ovoj oblasti i ohrabruje podatak da nijedno pritvoreno lice nije imalo primjedbi na rad službenika policije. A s obzirom da je veliki broj povratnika u zatvorima, više napora treba uložiti u individualne programe za svakog zatvorenika.
16. Skupština Crne Gore zahtijeva od Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore da prilikom sačinjavanja i podnošenja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu prikaže u kom stepenu su ispoštovane preporuke Zaštitnika sadržane u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu i preostale nerealizovane preporuke iz prethodnih godišnjih izvještaja.
17. Skupština Crne Gore će preko nadležnog Odbora za ljudska prava i slobode, u okviru kontrolne i nadzorne uloge, pratiti realizaciju preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore upućenih nadležnim državnim organima, sadržanih u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu, kao i realizaciju ovog Zaključka.
18. Skupština Crne Gore će Zaključak dostaviti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Ministarstvu pravde, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Upravi policije, Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, Delegaciji Skupštine CG u PSSE i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je mr Mihailo Anđušić, član Odbora.

DRUGA TAČKA- IZJAŠNJAVANJE O:

(1) IZVJEŠTAJU (SA PREDLOGOM ZAKLJUČKA) O RAZMATRANJU STRATEGIJE ZA SOCIJALNU INKLUZIJU ROMA I EGIPĆANA U CRNOJ GORI 2016-2020. S AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZA 2017. GODINU I IZVJEŠTAJEM O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA U 2016. GODINI I

(2) IZVJEŠTAJU (SA PREDLOGOM ZAKLJUČKA) O RAZMATRANJU STRATEGIJE ZA INTEGRACIJU LICA SA INVALIDITETOM U CRNOJ GORI 2016-2020. S AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZA 2016/2017. GODINU I STRATEGIJE ZA ZAŠTITU LICA SA INVALIDITETOM OD DISKRIMINACIJE I PROMOCIJU JEDNAKOSTI ZA PERIOD 2017-2021. GODINE S AKCIONIM PLANOM ZA 2017. I 2018. GODINU SA DOPISOM NVO-A OSOBA SA INVALIDITETOM, BR. 00-63-8/17-25 OD 23. JUNA 2017. GODINE

Odbor je jednoglasno (sa šest glasova „za“) usvojio Zaključke povodom razmatranja Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020. s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2017. godinu i Izvještajem o realizaciji Akcionog plana u 2016. godini, Strategije za integraciju lica sa invaliditetom u Crnoj Gori 2016-2020. s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2016/2017. i Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2017-2021. godine s Akcionim planom za 2017. i 2018. godinu, sa Dopisom NVO-a osoba sa invaliditetom, od 23. juna 2017.

Odbor će dostaviti Zaključke Kolegijumu predsjednika Skupštine na upoznavanje i nadležnim organima radi njihove realizacije.

TREĆA TAČKA- IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PLANA AKTIVNOSTI ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA 2017. GODINU, ZA PERIOD JANUAR- JUL 2017. GODINE

Članovi Odbora su jednoglasno (sa šest glasova „za“) usvojili Izvještaj o realizaciji Plana aktivnosti Odbora za period januar-jul 2017. godine, uz ocjenu da je Odbor u izvještajnom periodu bio aktivan i realizovao značajne aktivnosti. Planom je utvrđeno 25 aktivnosti, a od 13 aktivnosti utvrđenih za prva dva kvartala, realizovano je 10, dok je razmatranjem Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu realizovana i 11. aktivnost, Planom utvrđena za III

kvartal. Odbor je realizovao i 16 dodatnih aktivnosti koje nijesu bile utvrđene Planom rada. Konsultativno saslušanje na temu: “Analiza primjene antidiskriminatornog zakonodavstva- problemi u praksi” nije realizovano iz objektivnih razloga, jer je Skupštini Crne Gore dostavljen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, koji je, po skraćenom postupku, Skupština usvojila na Desetoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2017. godini, 29. juna 2017. Zbog 16 dodatnih aktivnosti, razmatranje Akcionog plana za sprovođenje Strategije o unapređenju kvaliteta života LGBT osoba 2013-2018, za 2017. godinu s Izvještajem o realizaciji Akcionog plana u 2016. godini i Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja sa Akcionim planom za 2017-2021. biće realizovano krajem III ili početkom IV kvartala.

ČETVRTA TAČKA- TEKUĆA PITANJA

U okviru ove tačke Dnevnog reda članovi Odbora nijesu imali predloge i teme o kojima bi se vodila rasprava.

Sjednica je završena u 15 sati i 5 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRE TAR ODBORA**
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković